

Danskernes Risikopfattelse

Spørgeskemaundersøgelse
Rapport 2019

Indhold

03	Om undersøgelsen
04	Sammenfatning
05	Befolkningens risikoopfattelse
13	Danskernes vurdering af krisekommunikation
20	Borgernes beredskab

Om undersøgelsen

Beredskabsstyrelsen ønsker med denne undersøgelse at få et indblik i danskernes opfattelse af de risici, som myndighederne identificerer i en anden af Beredskabsstyrelsens publikationer, nemlig Nationalt Risikobillede.

I Nationalt Risikobillede vurderer eksperter, hvilke risici samfundets beredskabsaktører bør rette størst opmærksomhed mod. I Danskernes Risikoopfattelse spørger vi så danskerne om, i hvor høj grad de bekymrer sig om de samme hændelsestyper.

Undersøgelsen indeholder blandt andet svar på spørgsmål om befolkningens vurdering af risikoen for, at de enkelte hændelsestyper indtræffer og borgernes vurdering af beredskabets evne til at håndtere disse situationer.

Derudover giver undersøgelsen svar på spørgsmål om borgernes villighed til at deltage aktivt under kriser, deres eget beredskab, hvordan de bliver informeret under kriser og hvilken type af krisekommunikation, de finder troværdig. Undersøgelsen afdækker ligeledes borgernes kendskab til de basale procedurer for alarmering og varsling.

Rapporten præsenterer de primære konklusioner ud fra svarene på disse spørgsmål og er inddelt tre hovedafsnit:

- Befolkningens risikoopfattelse
- Borgernes vurdering af krisekommunikation
- Borgernes beredskab

Datagrundlag og statistisk materiale, som ikke er omtalt i denne rapport, kan findes i den medfølgende tabelrapport.

Datagrundlag og metode

Epinion har på vegne af Beredskabsstyrelsen gennemført en repræsentativ, web-baseret spørgeskemaundersøgelse (CAWI) blandt 1035 udvalgte danskere. Spørgeskemaet på 21 spørgsmål er udsendt via Epinions panel. Panelet består af personer, der er tilfældigt udvalgt og afspejler populationens sammensætning på køn, alder og regionsfordeling.

950 gennemførte
besvarelser

Data er tilvejebragt
og **indsamlet over en
2-ugers periode** i
oktober 2019

Data er
**kvalitetssikret
og rensset** for
test-
besvarelser,
dubletter mv.

Data er
**poststratificeret efter
populationen** i
Danmark på
baggrundsvariabler
som køn, alder og
regionsfordeling

Sammenfatning

- #1 Knap halvdelen af danskerne føler sig mindre trygge i dag end for fem år siden. Kun 12 pct. føler sig mere trygge. (Side 10)
- #2 Bekymringen for, at Danmark rammes af cyberangreb topper med 54 pct. Bekymringen for terrorhandlinger er faldet fra 58 til 49 pct. siden undersøgelsen i 2017. 46 pct. af danskerne siger, at de er bekymrede for sikkerhedspolitiske kriser (6).
- #3 Danskerne har mest tillid til beredskabet ved håndgribelige hændelser som brande, ulykker og oversvømmelser. De, som her slet ikke har tillid til beredskabet, udgør 1 pct. Tilliden er mere behersket ved uhåndgribelige hændelser som radioaktive udslip, solstorme og cyberangreb (9).
- #4 73 pct. af befolkningen vil i høj eller meget høj grad følge myndighedernes anvisninger om, hvad man som borger skal gøre under kriser og større ulykker. Kun 7 pct. vil ikke følge myndighedernes anvisninger (17).
- #5 TV og radio er danskernes mest anvendte kilder til informationer om kriser og større ulykker i Danmark. Sammenlignet med undersøgelsen fra 2017 bruges myndighedernes informationskanaler i højere grad end tidligere (19)
- #6 Én ud af fem ved ikke, hvilket telefonnummer de bør benytte i en akut, livstruende situation. Det er en stigning i forhold til undersøgelsen for to år siden (22).

Befolkningens risikoopfattelse

I dette afsnit kortlægges danskernes
bekymring for og vurdering af forskellige
risici samt deres vurdering af beredskabet
og villighed til aktivt at hjælpe under kriser.

Danskerne er mest bekymrede for cyberangreb, terrorhandlinger og sikkerhedspolitiske kriser

Danskerne er generelt ikke meget bekymrede. Dog svarer 54 pct., at de er bekymrede eller meget bekymrede for cyberangreb. I 2017 var dette tal 45 pct.

Bekymringen for terror er faldet i forhold til 2017. Her svarede 58 pct., at de var enten bekymrede eller meget bekymrede for terror, mens det tilsvarende tal i år er 49 pct.

46 pct. af befolkningen er bekymret eller meget bekymret for, at sikkerhedspolitiske kriser kan ramme eller påvirke Danmark inden for de kommende fem år*.

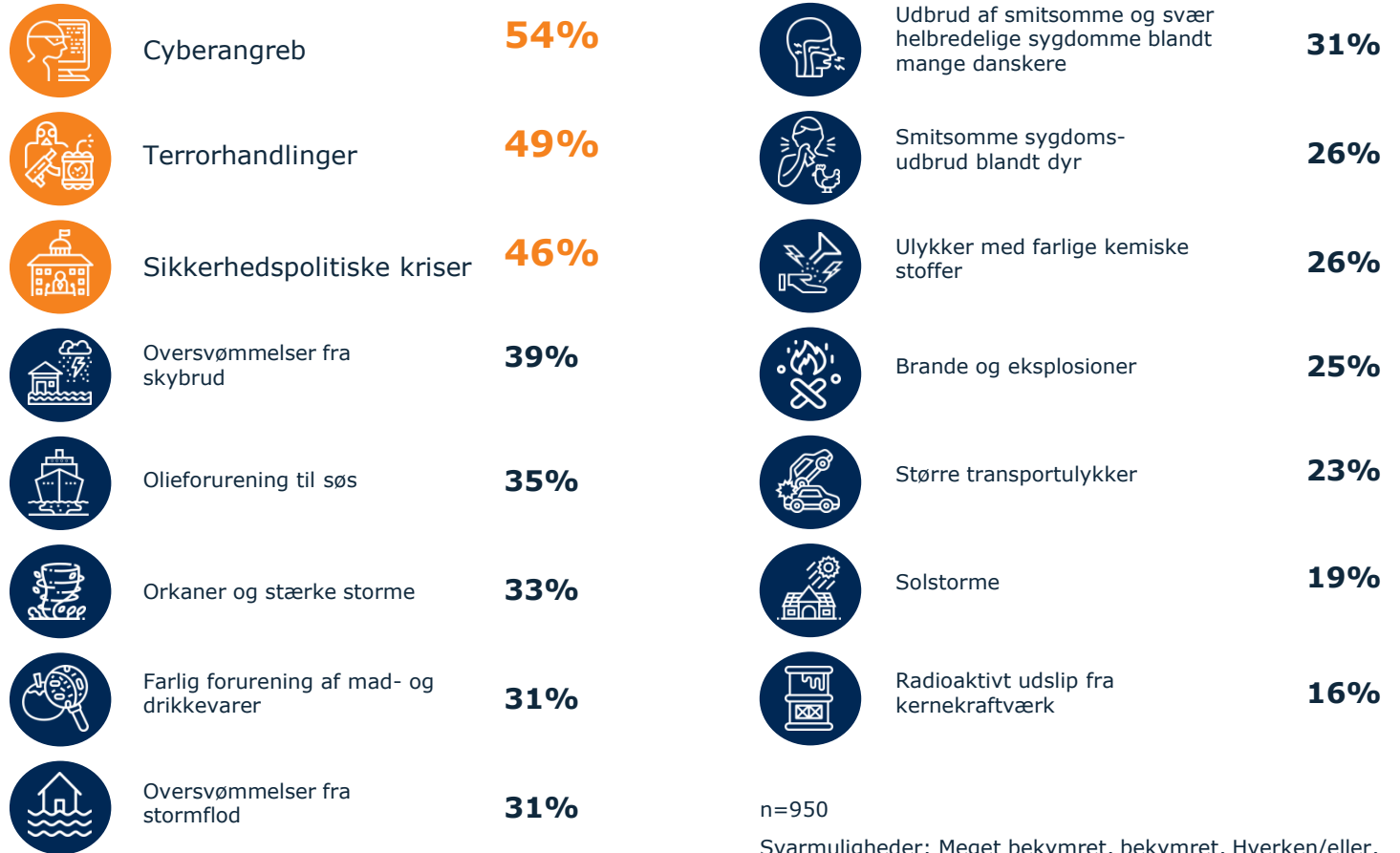
Bekymringen for de øvrige hændelsestyper svarer i store træk til undersøgelsen i 2017.

Helt overordnet er ældre mere bekymrede end yngre.

Bekymring for, at forskellige hændelser indtræffer

"Hvor bekymret er du for, at følgende hændelser kan ramme eller påvirke Danmark inden for de næste fem år?"

Her vises andelen, der har svaret 'meget bekymret' eller 'bekymret'

n=950

Svarmuligheder: Meget bekymret, bekymret, Hverken/eller, Ikke særligt bekymret, Slet ikke bekymret.

* Sikkerhedspolitiske kriser indgik ikke i undersøgelsen for 2017

Danskerne er mere bekymrede for, at hændelserne indtræffer end for, at de selv bliver påvirket

Danskerne er generelt ikke bekymrede for, at hændelser rammer dem direkte.

Alligevel stikker hændelsestyperne cyberangreb og terror ud. Her svarer knap 40 pct., at de er bekymrede eller meget bekymrede for direkte at blive påvirket inden for de kommende fem år. Det er dog et lidt lavere tal end i undersøgelsen i 2017.

Stort set samme antal angiver her, at de ikke er særligt eller slet ikke bekymrede.

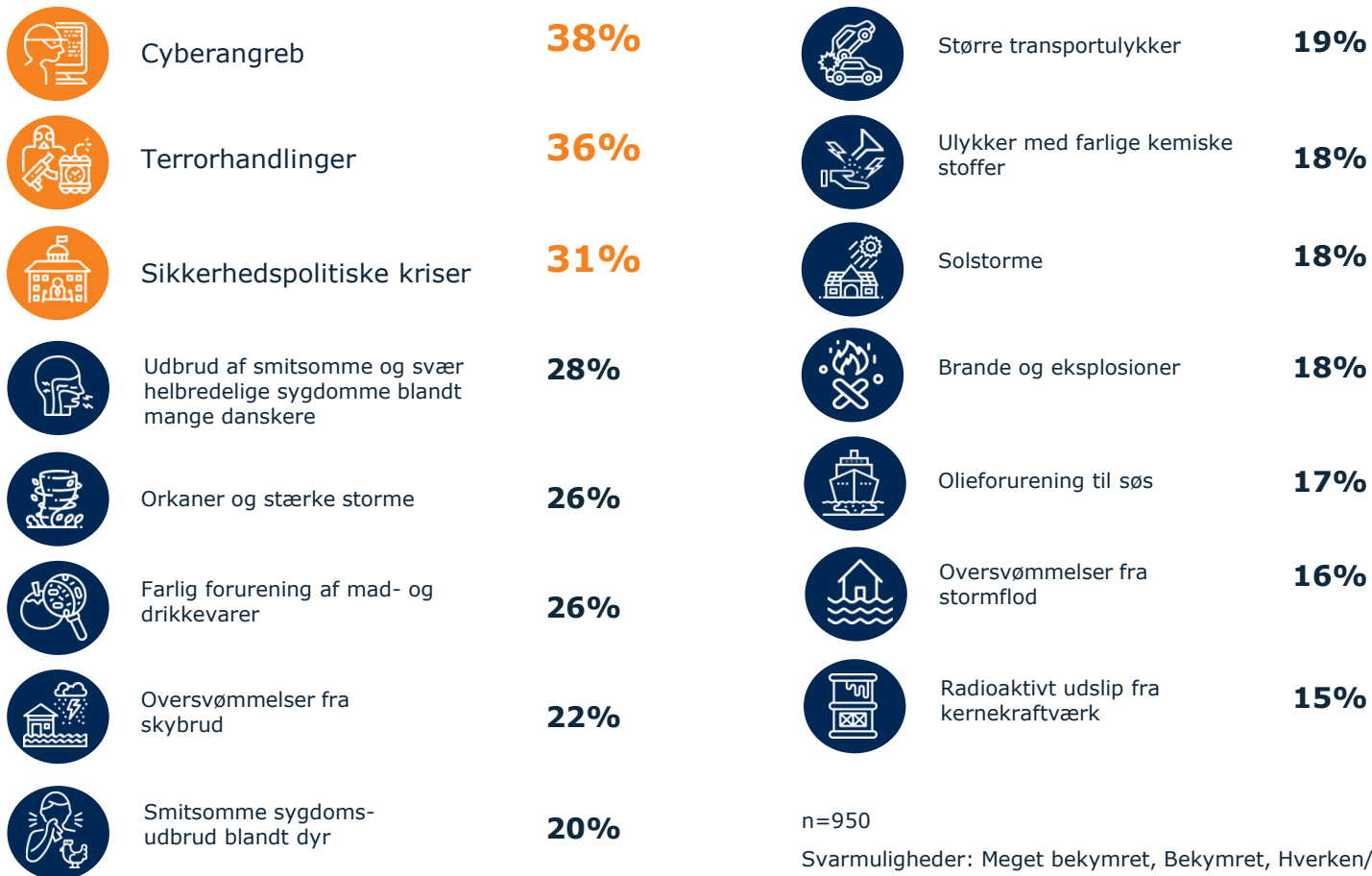
Generelt er kvinder mere bekymrede for direkte at blive påvirket end mænd er. Det ses blandt andet ved oversvømmelser og udbrud af smitsomme sygdomme.

Ældre (+50-årige) er mest bekymrede for at blive direkte påvirket af cyberangreb og sikkerhedspolitiske kriser, mens yngre er mere bekymrede for direkte at blive påvirket af større transportulykker og oversvømmelser fra stormflod.

Bekymring for direkte at blive påvirket

”Hvor bekymret er du for direkte at blive påvirket af en af følgende typer hændelser inden for de kommende fem år?”

Her vises andelen, der har svaret ’meget bekymret’ eller ’bekymret’

n=950

Svarmuligheder: Meget bekymret, Bekymret, Hverken/eller, Ikke særligt bekymret, Slet ikke bekymret

Færre mener, at terror- og cyberangreb er sandsynlige

De hændelsestyper, som danskerne finder mest sandsynlige, er oversvømmelser af forskellig karakter samt orkaner og stærke storme.

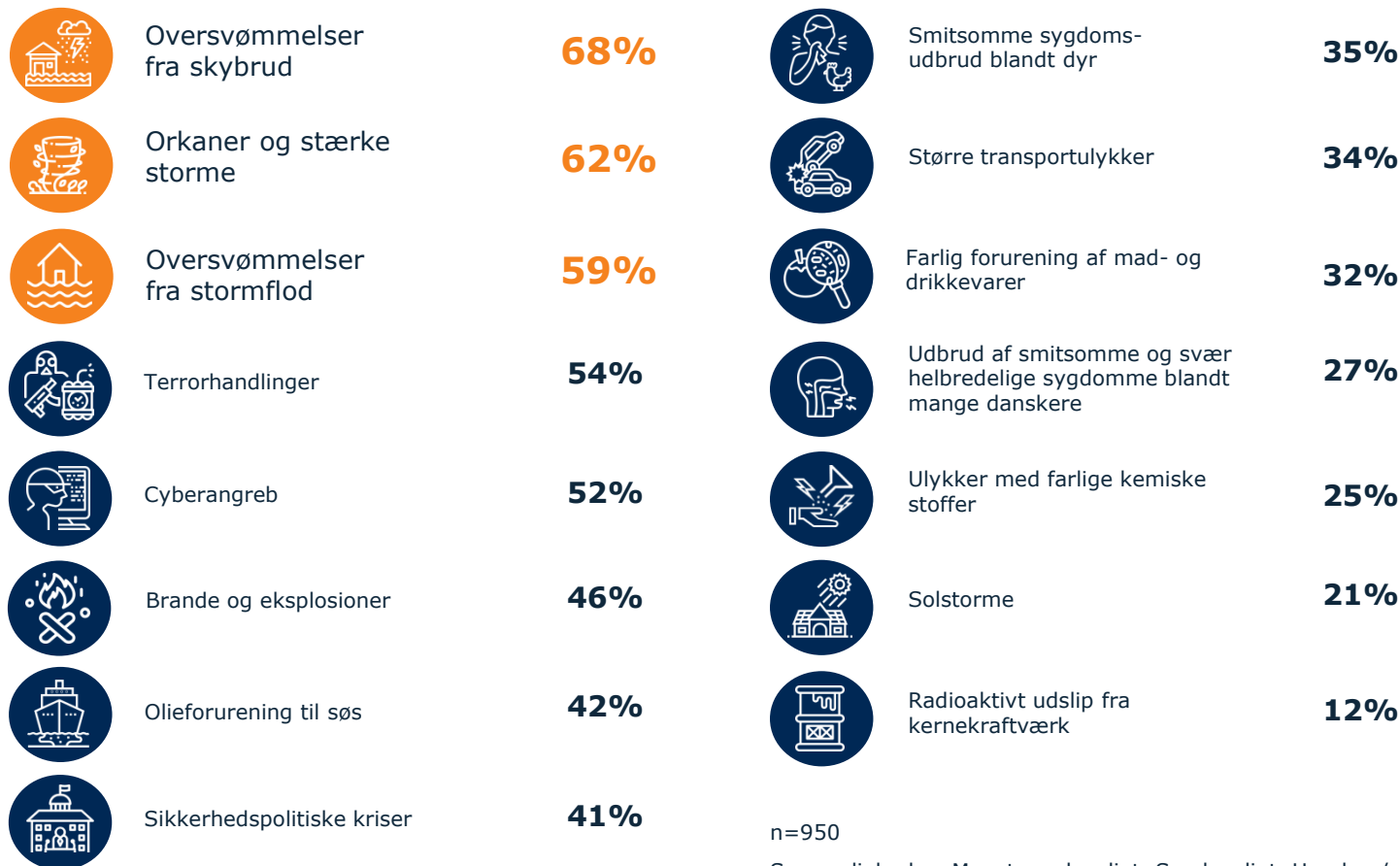
Sammenlignet med undersøgelsen fra 2017 er andelen, der finder det sandsynligt eller meget sandsynligt, at terrorhandlinger eller cyberangreb vil ramme Danmark faldet med hele 20 procentpoint.

Ligesom i 2017 vurderer danskerne, at solstorme og radioaktive udslip er de mindst sandsynlige hændelser.

Sandsynlighed for, at hændelser indtræffer

"Hvor sandsynligt tror du det er, at følgende hændelser vil ramme Danmark i løbet af de kommende fem år?"

Her vises andelen, der har svaret 'meget sandsynligt' eller 'sandsynligt'

n=950

Svarmuligheder: Meget sandsynligt, Sandsynligt, Hverken/eller, Usandsynligt, Meget usandsynligt. Ved ikke

Danskerne har størst tillid til beredskabet ved håndgribelige hændelser

Overordnet vurderer mange danskere, at Danmark har et beredskab, der kan håndtere brande og eksplosioner, større transportulykker og oversvømmelser. Det er samme vurdering som i undersøgelsen fra 2017. Kun 1 pct. mener slet ikke, at Danmark har et beredskab til at håndtere disse hændelser.

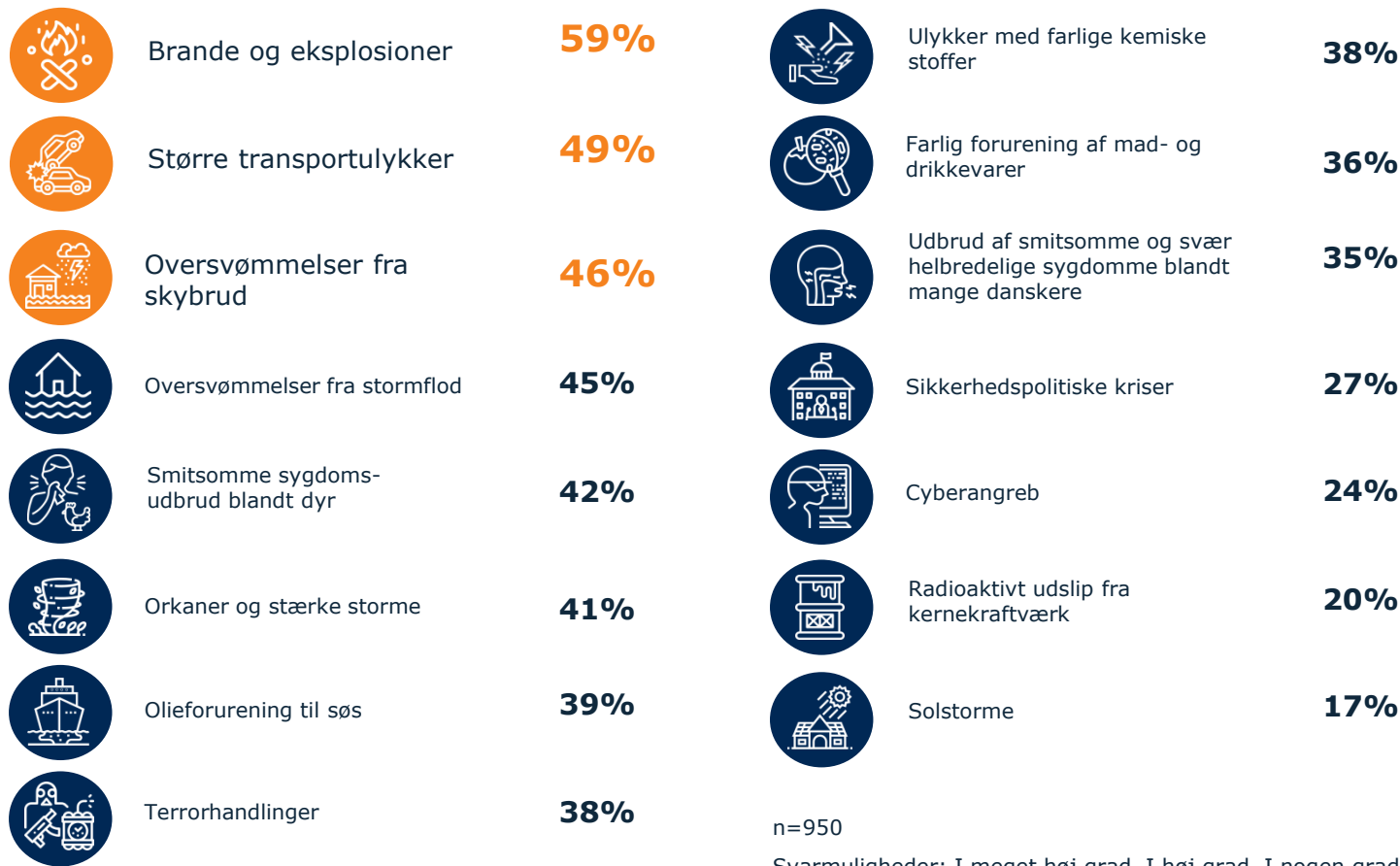
Til gengæld er tiltroen behersket til, at beredskabet er på plads til at håndtere mere uhåndgribelige hændelser som cyberangreb, radioaktive udslip fra kernekraftværker, sikkerhedspolitiske kriser og solstørme. Disse hændelsestyper er også de eneste, hvor en større andel vurderer, at Danmark i ringe grad eller slet ikke har et beredskab.

Generelt har de ældre dele af befolkningen større tiltro til beredskabet end de yngre.

Vurdering af beredskabet

”I hvor høj grad vurderer du, at Danmark har et beredskab til at håndtere følgende hændelser?”

Her vises andelen, der har svaret 'i meget høj grad' eller 'i høj grad'

n=950

Svarmuligheder: I meget høj grad, I høj grad, I nogen grad, I ringe grad, Slet ikke, Ved ikke

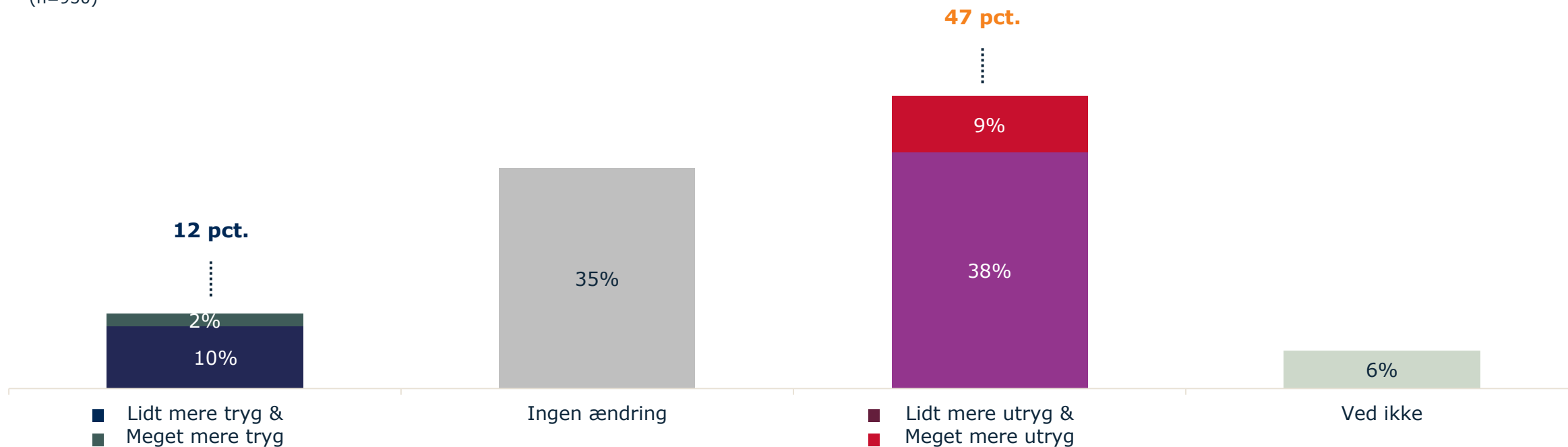
Danskerne er mindre trygge end for fem år siden

47 pct. af danskerne vurderer, at deres tryghed i forhold til de nævnte risici er blevet forringet i de seneste fem år. Til sammenligning føler blot 12 pct. sig mere trygge.

Vurdering af borgernes tryghed

“Set over en femårig periode føler du da, at din overordnede tryghed som borger i Danmark har ændret sig, når det drejer sig om risici af de nævnte typer?”

(n=950)

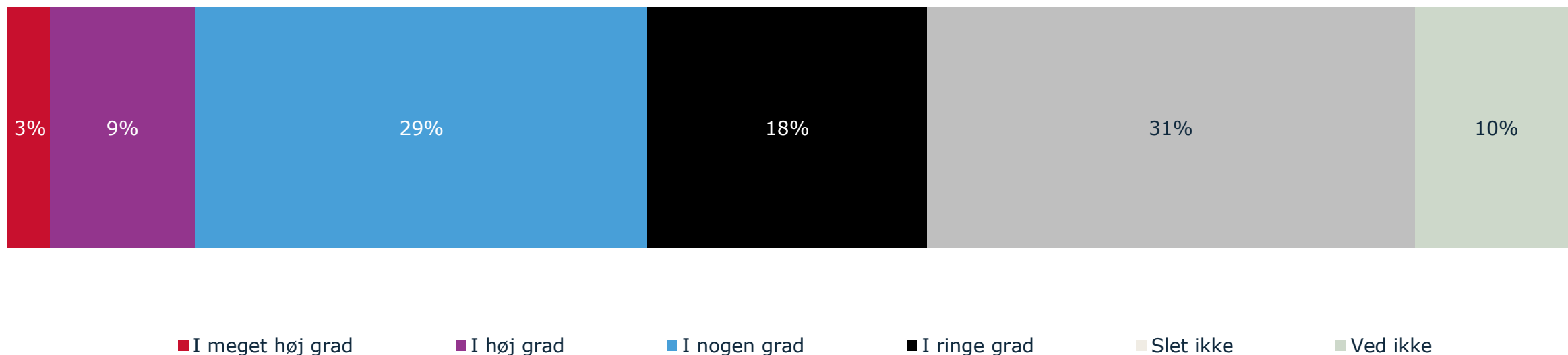
Relativt få forbereder sig på at håndtere kriser

Under halvdelen af danskerne siger, at de har aktivt forberedt sig på at håndtere kriser ved f.eks. at sikre deres kælder mod vand. Kun 12 pct. af danskerne siger, at de i høj eller i meget høj grad har forberedt sig aktivt. 31 pct. tilkendegiver, at de slet ikke har forberedt sig.

Borgernes aktive forberedelse

"I hvilken grad har du aktivt forberedt dig på at håndtere kriser (fx sikret din kælder mod vand)?"

(n=950)

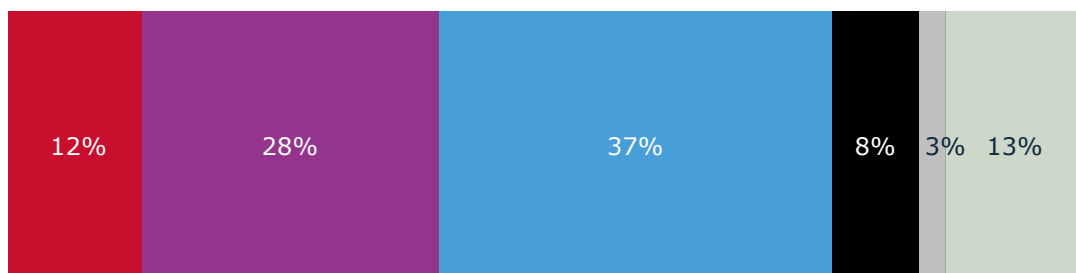
Mange ville hjælpe i en krisesituation

40 pct. af befolkningen siger, at de i høj eller meget høj grad ville bidrage aktivt med hjælp i tilfælde af en krise, hvis hjælpen blev organiseret. 86 pct. vurderer, at den enkelte i meget høj grad, i høj grad eller i nogen grad har et ansvar for at hjælpe i tilfælde af en større ulykke eller katastrofe.

Borgernes behjælpelighed

"I hvilken grad ville du – hvis hjælpen blev organiseret – bidrage aktivt med hjælp i tilfælde af en krise (fx en større ulykke eller katastrofe)?"

(n=950)

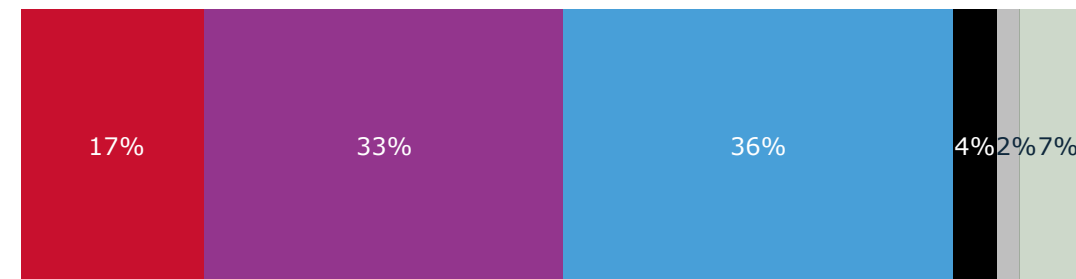

■ I meget høj grad ■ I høj grad ■ I nogen grad ■ I ringe grad ■ Slet ikke ■ Ved ikke

Borgernes eget ansvar

"Synes du, at du selv har et ansvar for at hjælpe i tilfælde af en krise (fx en større ulykke eller katastrofe)?"

(n=950)

■ I meget høj grad ■ I høj grad ■ I nogen grad ■ I ringe grad ■ Slet ikke ■ Ved ikke

Borgernes vurdering af krisekommunikation

I dette afsnit præsenteres danskernes vurdering af myndighedernes og mediernes krisekommunikation, troværdigheden af denne samt deres valg af informationskilder og vilje til at følge myndighedernes anvisninger.

Færre synes, at myndighedernes handlingsanvisende kommunikation er god nok

23 pct. af befolkningen mener, at myndighederne er gode nok til at fortælle, hvad de som borgere skal gøre under kriser og større ulykker.

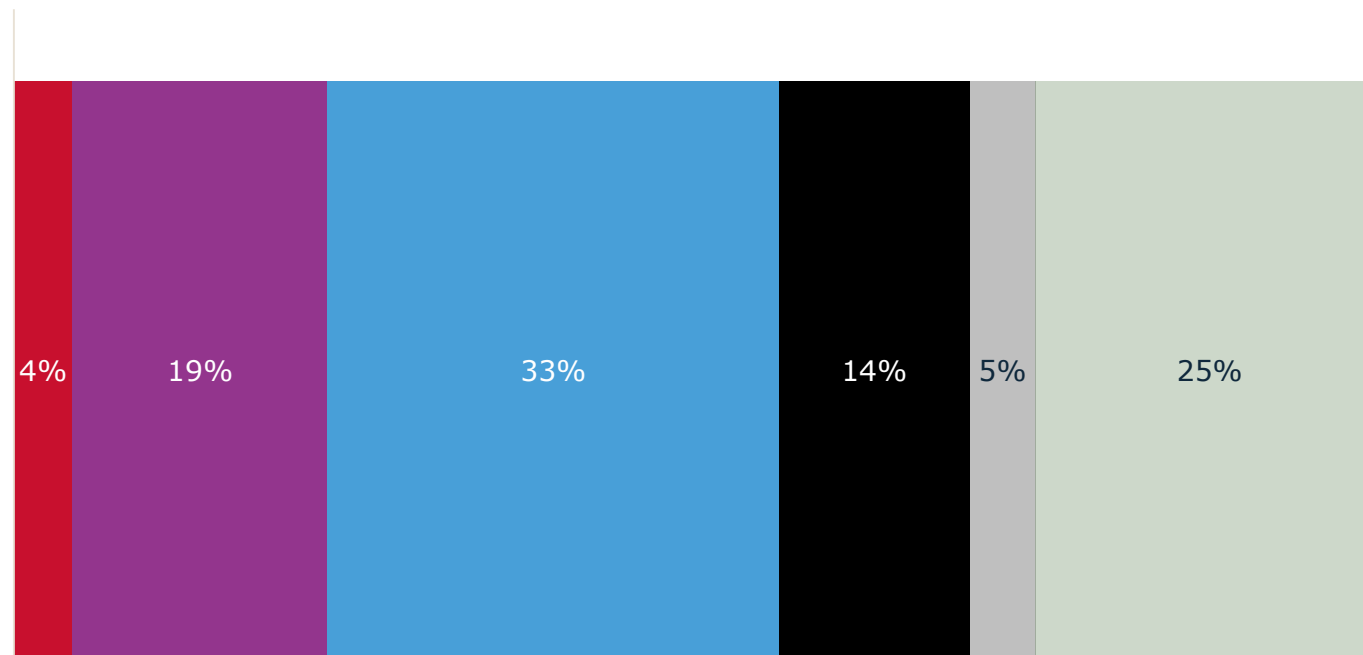
Sammenlignet med 2017 mener færre, at myndighedernes kommunikation under kriser tydeligt og klart forklarer, hvad man som borger skal gøre. Andelen der har svaret 'i høj grad' og 'i meget høj grad' er faldet med syv procentpoint. Andelen af befolkningen, der ikke mener, at kommunikationen er god nok er steget.

Mænd mener i betydelig højere grad end kvinder, at myndighederne ikke er gode nok til at fortælle, hvad du som borger skal gøre i tilfælde af kriser og større ulykker.

Krisekommunikation fra myndighederne

"Når myndigheder (fx. politi, brandvæsen eller kommune) kommunikerer under kriser og større ulykker, er de så gode nok til at fortælle, hvad du som borger skal gøre?"

(n=950)

■ I meget høj grad ■ I høj grad ■ I nogen grad ■ I ringe grad ■ Slet ikke ■ Ved ikke

Over halvdelen finder myndighedernes krisekommunikation troværdig

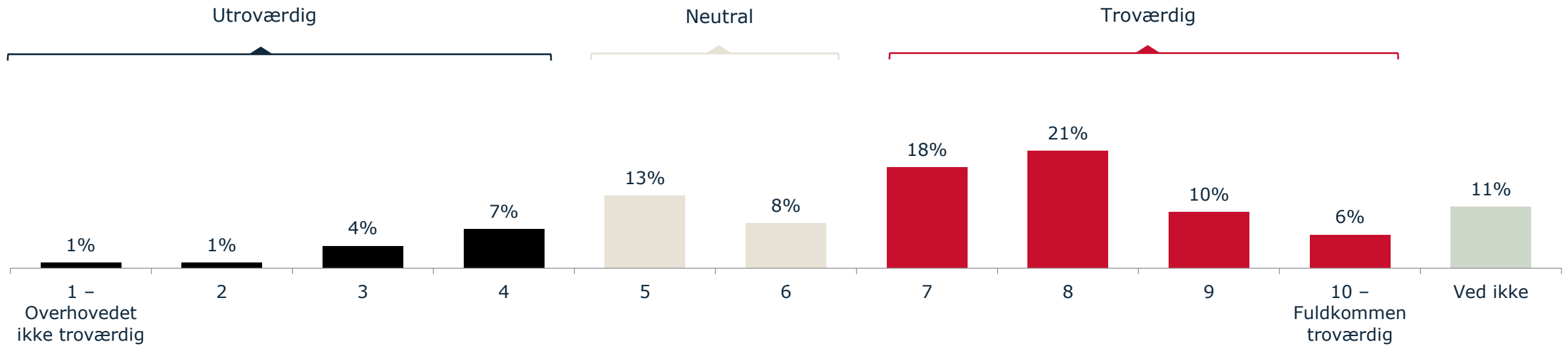
55 pct. af befolkningen finder myndighedernes kommunikation under kriser og større ulykker troværdig. Det er nogenlunde på niveau med 2017. 13 pct. finder myndighedsinformationen utroværdig. Der er betydelige forskelle i undersøgelsens resultater på tværs af aldersgrupper. 60 pct. af danskerne mellem 50-64 år mener, at kommunikationen fra myndighederne er troværdig. Til sammenligning er det kun 46 pct. af de unge mellem 16-30 år, der mener det.

Den gennemsnitlige vurdering hos befolkningen er karakteren: 6,7. Den gennemsnitlige karakter er faldet med 0,3 siden 2017.

Krisekommunikation fra myndighederne¹

"På en skala fra 1-10, hvor 1 er 'overhovedet ikke troværdig' og 10 er 'fuldkommen troværdig', hvor troværdig er kommunikationen fra myndighederne under kriser og større ulykker?"

(n=950)

1: Spørgsmålet er omkodet fra en 10-punkts skala i tre overordnede grupperinger; troværdig, neutral og utroværdig. Danskere, der har givet karakteren 1-4, har en vurdering, der er kategoriseret som utroværdig. Danskere, der har angivet karakteren 5-6, har en vurdering, der er neutral. Danskere, der har givet karakteren 7-10, har en vurdering, der er defineret som troværdig.

Mediernes troværdighed ligger på et stabilt niveau

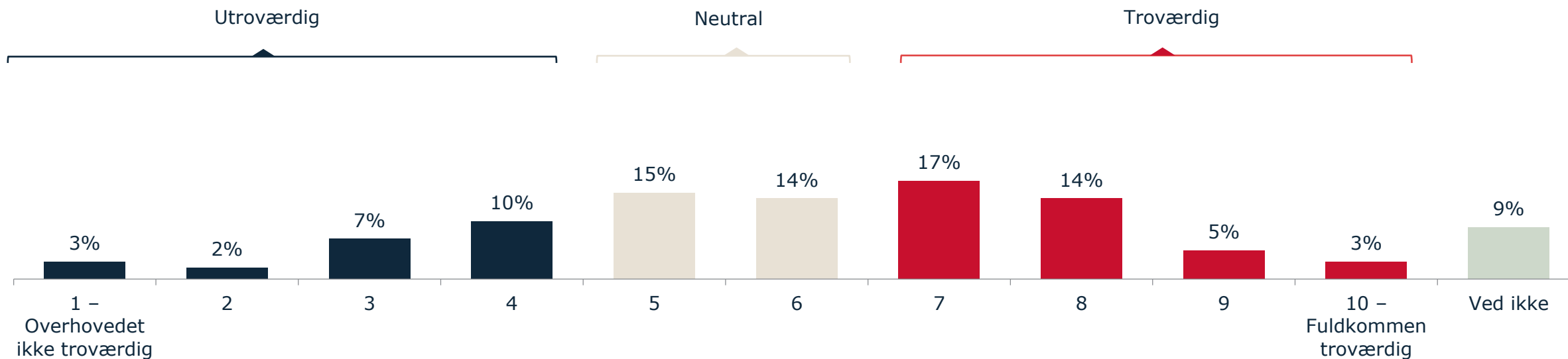
39 pct. af befolkningen finder medierne krisekommunikation troværdig under kriser og større ulykker. 22 pct. finder krisekommunikationen fra medierne utroværdig. Sammenlignet med undersøgelsen fra 2017 er der ikke den store afvigelse i resultaterne. Der er dog betydelige forskelle mellem kønnene. 30 pct. af mænd mener, at kommunikationen fra medierne under større kriser og ulykker er utroværdig, mens det kun er 20 pct. hos kvinder.

Den gennemsnitlige vurdering hos befolkningen er karakteren: 5,9. Det er samme vurdering som i 2017.

Krisekommunikation fra medierne¹

"På en skala fra 1-10, hvor 1 er 'overhovedet ikke troværdig' og 10 er 'fuldkommen troværdig', hvor troværdig er kommunikationen fra medierne under kriser og større ulykker?"

(n=950)

1: Spørgsmålet er omkodet fra en 10-punkts skala i tre overordnede grupperinger; troværdig, neutral og utroværdig. Danskere, der har givet karakteren 1-4, har en vurdering, der er kategoriseret som utroværdig. Danskere, der har angivet karakteren 5-6, har en vurdering, der er neutral. Danskere, der har givet karakteren 7-10, har en vurdering, der er defineret som troværdig.

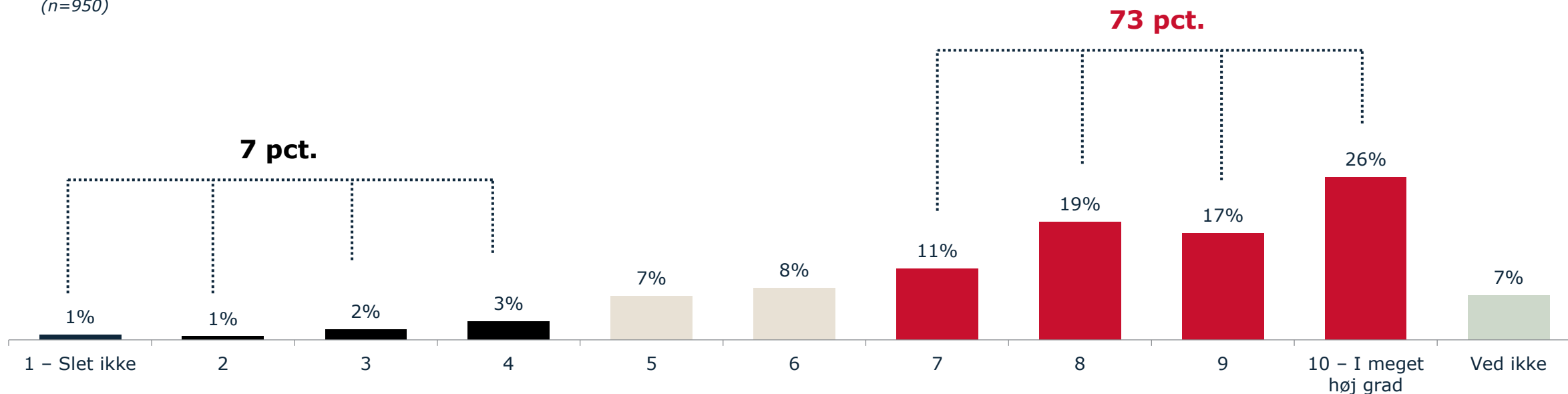
Tre fjerdedele vil følge myndighedernes anvisninger under kriser

73 pct. af befolkningen siger, at de i i høj eller meget høj grad vil følge myndighedernes anvisninger om, hvad man som borger skal gøre under kriser og større ulykker¹. Til sammenligning siger 7 pct. nej tak til at følge myndighedernes anvisninger. Der er betydelige forskelle på tværs af aldersgrupperne. 23 pct. af de 16-30 årige vil kun i nogen grad følge anvisningerne, imens dette tal er på 8 pct. for danskere i alderen +65 år.

Følge myndighedernes anvisninger

"På en skala fra 1-10, hvor 1 er 'slet ikke' og 10 er 'i meget høj grad', i hvor høj grad vil du under kriser og større ulykker i Danmark følge myndighedernes anvisninger om, hvad du som borger skal gøre?"

(n=950)

1: Der sammenlignes ikke med undersøgelsen for 2017, da der er brugt forskellige skaleringer i besvarelsen af dette spørgsmål.

2: I høj og meget høj grad er karaktererne 7-10. I nogen grad er karaktererne 5-6.

De ældre er mere sikre på, hvor de vil søge efter information ved kriser eller større ulykker

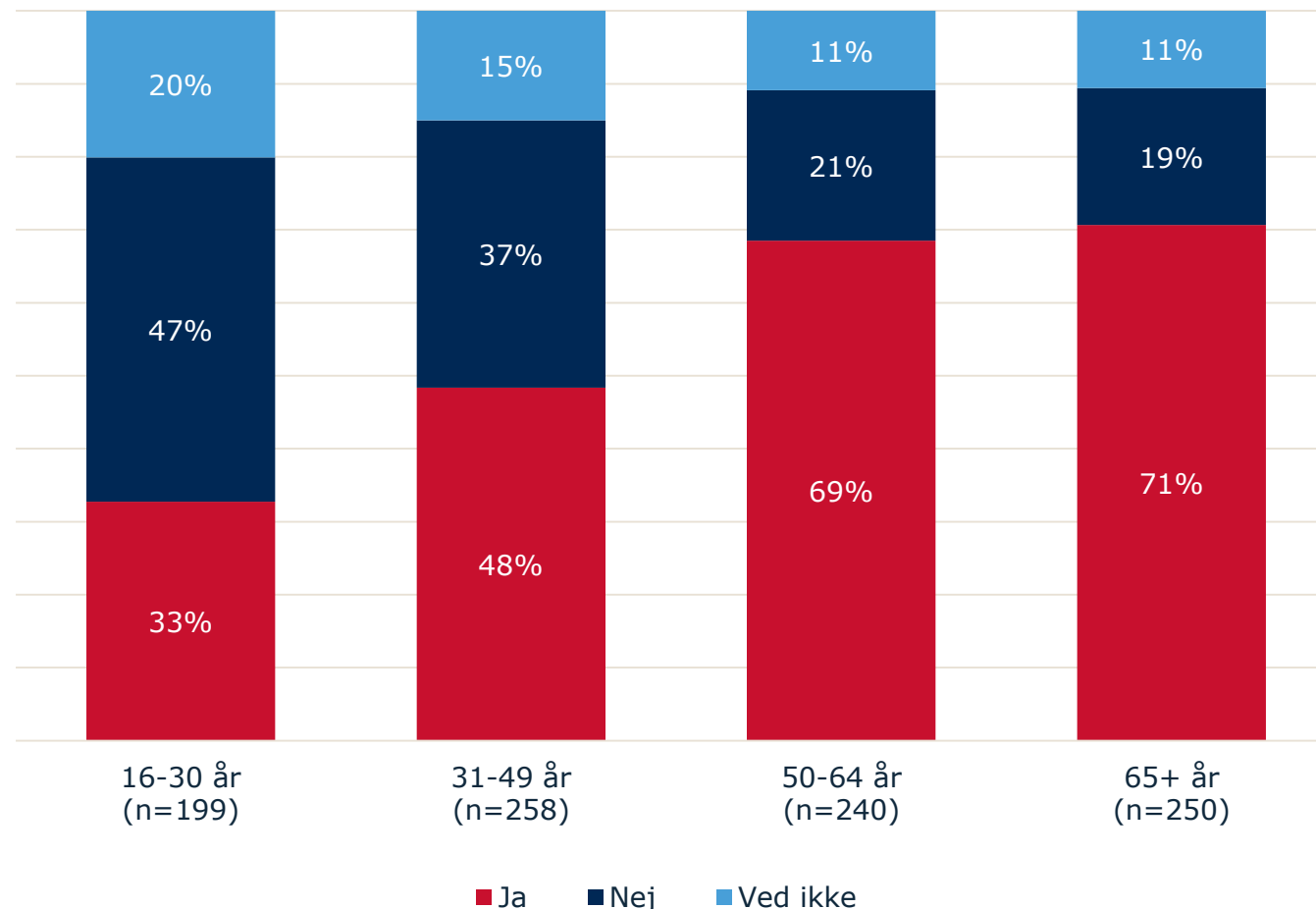
55 pct. af befolkningen på tværs af alle aldersgrupper siger, at de ved, hvor de vil søge information, hvis en krise eller større ulykke rammer.

Andelen af ældre danskere, der siger, at de ved, hvor de vil søge efter information, er betydelig større end andelen af yngre.

Kun 33 pct. af de 16-30 årige siger, at de ved, hvor de vil søge information. For gruppen over 65 år er det tal 71 pct.

Ved du, hvor du vil søge efter information? (opdelt per aldersgruppe)

"Ved du, hvor du vil søge information, hvis en krise eller større ulykke rammer?"

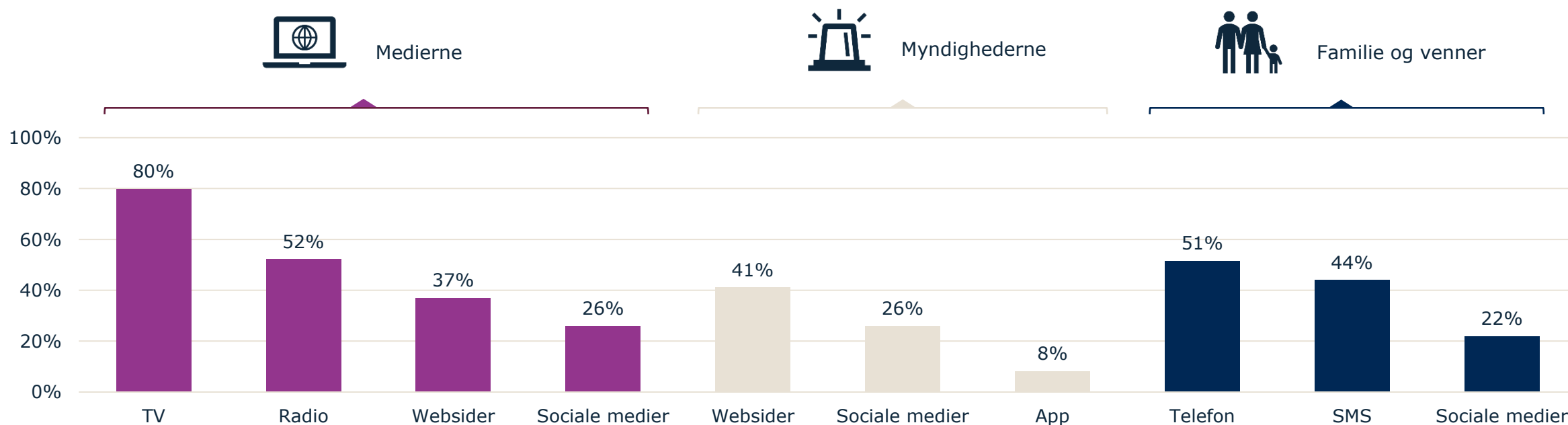
Flertallet får informationer om kriser og større ulykker fra tv og radio

TV og radio er danskernes vigtigste kilder til informationer om kriser og større ulykker i Danmark. Sammenlignet med undersøgelsen fra 2017 bruges myndighedernes informationskanaler i højere grad end tidligere. Danskere på 50+ år siger i højere grad end yngre aldersgrupper, at de har fået information fra pressen i form af tv og radio.

Hvor vil du søge efter information henne

"Hvor har du fået information fra, når der har været kriser og større ulykker i Danmark?"

(n=950)

Borgernes beredskab

I dette afsnit spørges ind til, hvordan information tilgår og udgår fra borgerne under kriser.

Befolkningen har stor fokus på kilders troværdighed

84 pct. af danskerne siger, at de i høj eller nogen grad tænker over, om den information, de deler med andre, kommer fra en troværdig kilde (fx myndigheder som politiet eller kommuner). Otte pct. siger, at de ikke tænker ret meget eller slet ikke over kilders troværdighed, når de deler informationer.

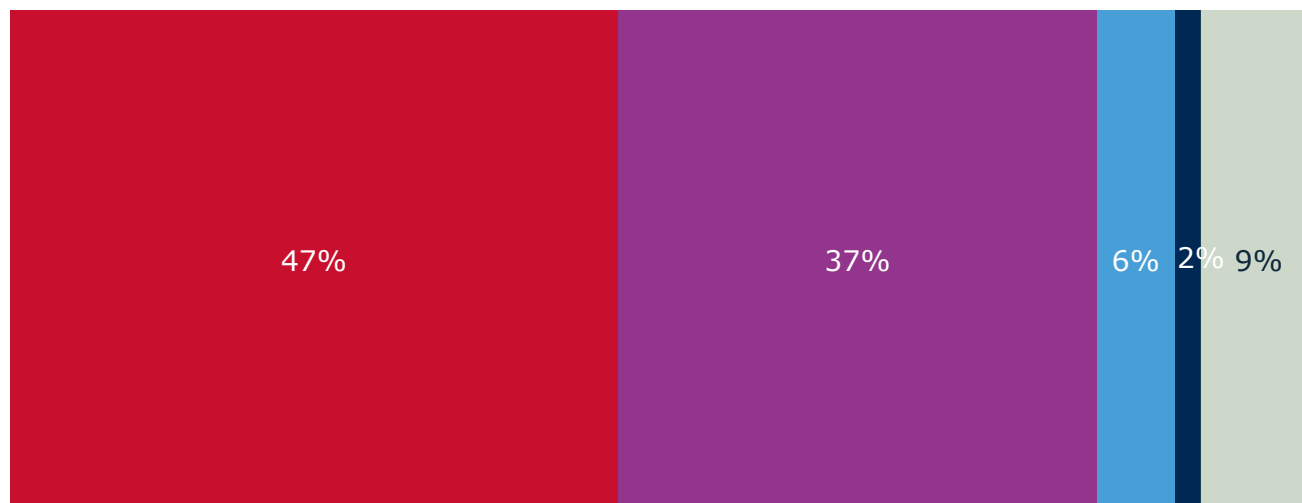
En betydelig større del af den ældre befolkning siger, at de tænker over, hvorvidt den information, de deler med andre, kommer fra en troværdig kilde. Blandt de 50-64 årige siger 58 pct., at de i høj grad tænker over det.

I den yngste befolkningsgruppe siger 46 pct., at de kun i nogen grad tænker over problemstillingen.

Borgernes deling af information

"I hvor høj grad tænker du over, om den information, du deler med andre, kommer fra en troværdig kilde (fx myndigheder som politi eller kommune)?"

(n=950)

■ I høj grad ■ I nogen grad ■ Ikke ret meget ■ Slet ikke ■ Ved ikke

En femtedel kender ikke til 1-1-2

Hvis du kommer ud for en akut, livstruende situation, skal du ringe 1-1-2. Det ved 81 pct. af befolkningen. Det er fem procentpoint færre end i 2017. Dermed er der 19 pct. af de, som ønsker at besvare spørgsmålet, der enten svarer 'Ved ikke' eller forkert på spørgsmålet om, hvilket telefonnummer de ville ringe til for at få hjælp.

Blandt den ældre del af befolkningen (50-64 år) siger 90 pct., at de ville ringe 1-1-2, hvis de var i akut fare. For de ældste (65+) er andelen 88 pct.

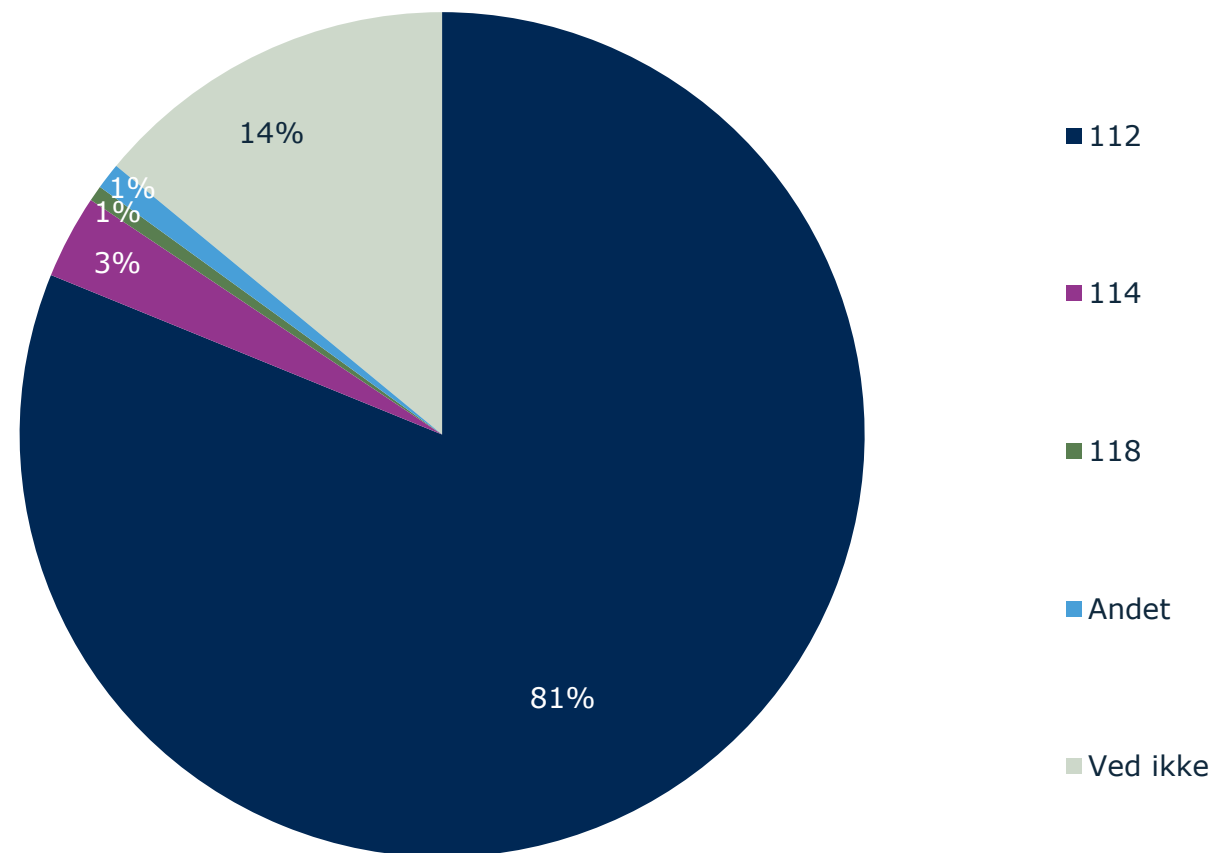
I den yngste aldersgruppe er det 2 ud af 3, der svarer 1-1-2. Over en fjerdedel af de unge ved ikke, hvilket telefonnummer, de ville ringe på.

Fordelt på regionerne er der enkelte signifikante forskelle. 18 pct. af borgerne i Hovedstaden ved ikke, hvilket telefonnummer de skal ringe til, hvilket er betydeligt højere end de øvrige regioner. Fx er andelen otte pct. hos befolkningen bosiddende i Syddanmark.

Kendskab til 1-1-2 blandt danskerne¹

"Hvis du kommer ud for en akut, livstruende situation, hvilket telefonnummer vil du så ringe til for at få hjælp?"

(n=872)

1: Andelen, der har svaret 'ønsker ikke at besvare', er frasorteret i visualiseringen af grafen til højre.

Flere har fået styr på sirenerne

Hvis en større ulykke eller katastrofe er livstruende for et større antal mennesker, kan myndighederne bruge sirener til at varsle befolkningen om faren. Hvis man hører sirenerne, skal man gå inden døre og søge information hos DR eller TV 2. Man skal kun ringe til 1-1-2, hvis man er i akut fare.

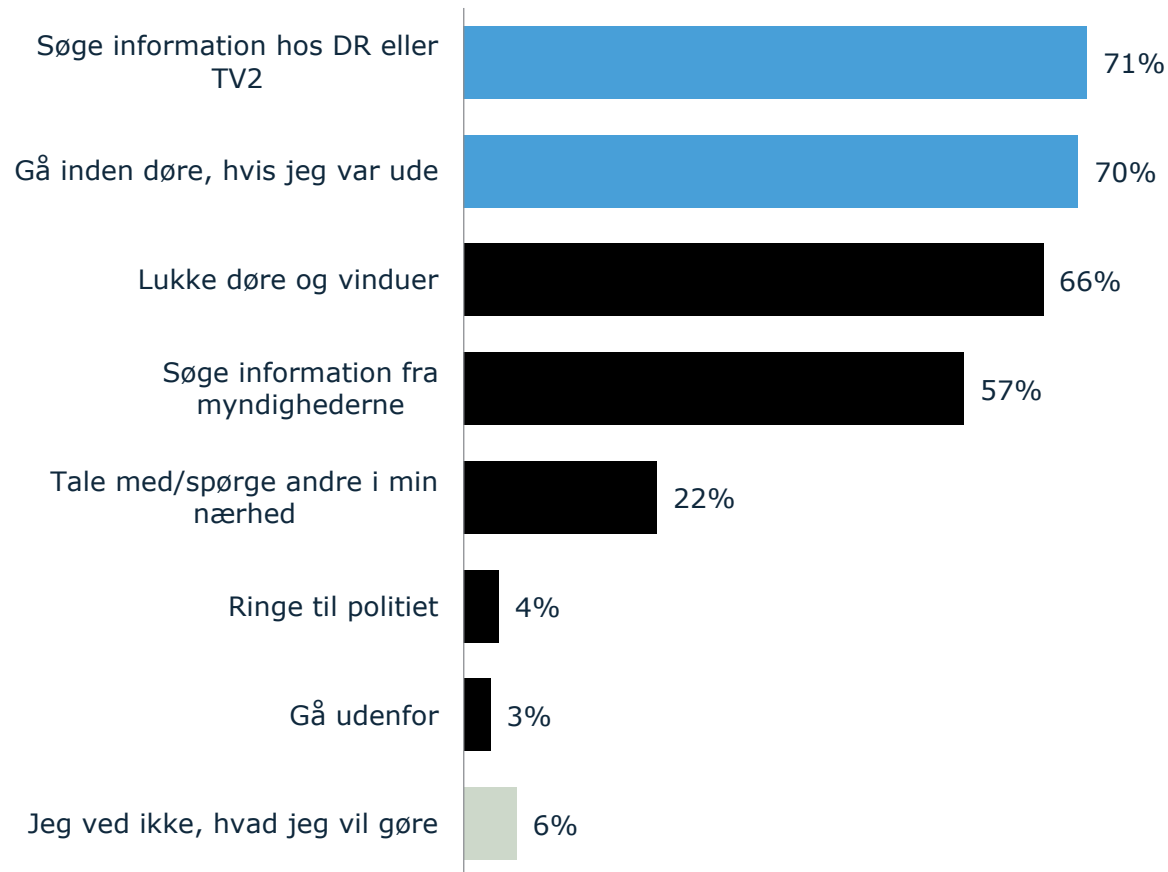
Sammenlignet med undersøgelsen fra 2017 er andelen af danskerne, der siger, at de vil søge information hos DR eller TV 2, steget med 12 procentpoint. Andelen, der siger, at de vil gå inden døre, er steget med hele 31 procentpoint

På tværs af aldersgrupperne er der betydelige forskelle. Det er i høj grad de unge i alderen 16-30 år, der svarer 'ved ikke'.

Adfærd ved varsling fra sirener

"Hvad vil du gøre, hvis du hører sirenerne hyle i det område, hvor du befinder dig?"

(n=950)

Beredskabsstyrelsen

Datavej 16
3460 Birkerød

Telefon: +45 4590 6000
E-mail: brs@brs.dk